

529/19

Kako je hudič ukraden kos kruha ošluzeval.

(Narodna priprovedka.)

Ko se so slovenski kmetje grajiččakom poslozili bili, ter jim morali pri vsakem opravilu pomagati, šel je nek kmet v gosposčino mat in je samo kos trolega kruha s seboj vzel. Tuda kal ga je kako utrudila, ter je zelo lačen in žejen postal. Ne daleč proč pa je bil studenec. Pustivši svoj kos kruha na smuki gre s črepinjo po vodo, da bi jo k trdemu kruhu pil in se spet porivil. Tuda ko nazaj pride, ne najde več kruha, dasiravno ni bilo žive duše videti, ki bi ga bila odnesla. Sirotek je moral lačen dalje priti.

Ob se pride temu kmetu močen človek za klapsa ponujat. Tder ni nič druga terjäl, kakor živeti, vreme ga kmet v službo. Prvi den reče klavec kmetu: „Todi pa nama pri gospodu vsa žetva vdingaj; vendar plačilo zahtevaj se manjšo, kakor ti gospodar obljubi.“ Kmet vdingja vsa žetva in zvečer gresta s klavcem žet. Tder kmet ni bil vajen pro noči delati, začne se mu kmalu dremati. Ko klavec to vidi, mu pravi:

varja, naj se le vlezē, on bo zē sam zēl, dokler bo
mogel. Kmet zaspi, hlapec pa zabrizga in zdajci
je od vseh strani prisakkljajo vse črno vraričev
s srpi v rokah pomagat zēt, tako da je do jutra
bilo vse požeto. Kmet se čudi, kako je bilo to mogočē,
sē bolj pa gospot; ali ker je delo opravljeno, njima
plati in onadva odideta. Drugi den reče hlapec
kmetu: „Todi, pa nama pri gospodu vso kosnjo vdiinjaj,
kako ti vendar zahtevaj menje, kakor ti gospot
obljubi.“ Kmet vdiinja vso kosnjo in zvečer zē gresta
kosit. Tudi pri kosnji se je kmetu kmalu začelo dre,
mati in ko hlapec to spazi, mu prigovarja, naj se
vlezē, on bo zē sam kosil, dokler bo mogel. Kmet se
vlezē in zaspi, hlapec pa zabrizga in spet je pri,
vrela vse črno vraričev s kosami pomagat kosit,
tako da je do jutra bilo vse pokosēno. Kmet se
vzbudi in čudi, kako je to mogočē, sē bolj pa gospot;
ali delo je bilo opravljeno, gospot njima izplacā in
onadva odideta.

Tretji den reče hlapec kmetu: „Tenes pa nama
sidi pri gospodu vso mlato vdiinjaj; vendar

mertuka le koliko zahtevaj, kolikor bom jaz zamo-
gel enkrat odnesti." Kmet se z gospodom pogodi in zvečer
že gresta mlatit. Kmetu se je spet začelo premati in klap-
pec mu spet prigovarja, naj se le brez skubi v parno vlexe,
on bo že sam mlatil, dokler bo mogel. Potem klappec zabriže
in spet je prišlo toliko njegovih pomagajev, do so do
zore vse zmlahiti. Ne gospod pa ne kmet nista mogla
zapopasti, kako da ta človek toliko opravi. To je
bilo čisto zvežano in zmerjeno, začne si klappec mer-
tuk naložati. Pa kaj če hiti? Vse gospodovo zrnje
je že imel skoro na ramah, samo ene lajta ni
mogel nikam več djati. Kmet se je v pest sme-
jal, gospod pa jere z zobmi škripal in ni vedel,
kaj bi počel. Kajti pogodba je bila jasna, da
mlatca toliko mertuka dobita, kolikor ga more
klappec enkrat odnesti. Iz dobra mu vendar gospod
ne bi ravno pustil vsega zrnja, torej spusti za
njim jako hudega bikca, ki bi ga naj vkon-
čal. Ali klappec prim^e bikca, ki se je hotel vanj
zahariti, za rogove in ga pelje v kmetov hlev.
Vse to izroči potem kmetu in reče: "To je povra."

čilo za tisti kos kruha, katerega sem ti bil lani
iz smuke ukradel." To izreki zgine, kajti to je bil
sam hudi duh. Kmet pa je iz tega spoznal, kaka
pregreha je to, če se siromaku kaj ukradne, ker je
celo hudi moral kos ukradenega kruha tako
povračevati.

529/10

Janez Skuhala
Zapisal J. Gombarov. Sedaj Tekan
Lohmerški.

Slov. gosp. 1879 str. 420.

Opočetku Slovenjega gradca. (Iz narodni pripovedki.)

... Nekateri mislijo, da je na toriču, kjer zdaj stoji Slovenj
gradec, že za čas Rimljanov stalo rimljansko mesto, ker je bil
minco pehala stara rimljanska cesta od Celja v Rovinkoče
zelo. Narodna pripovedka pa nam fakole pripoveduje početek
slovenjega gradlega mesta:

Svoj dni je živel na Štajerskem bogat grof, ki je imel
po vsej štajerski deželi veliko graščin. V okolici sedanjega
Slovenjega gradca je najrajši prebival, ker je ondu imel tri gradove, in kateri
se dva zdaj stojita, pa uveda ne več v nedavni pridi. Eden njegovih gra-
dov je stal nad Starim bogom, tega so prvej divji Turki razdrli, verni
slovinci pa so po tem na tistem toriču pozidali cerkev, Rabro se zdaj
imenuje na gradu.

Drugi grad je bil prvemu ravno nasproti na Pohorju, ki so
zdaj obdaj; hudi mu pravijo grad^o? Med gradom in grad^o
je bilo nekdaj veliko in globoko jezero, cez katerega so se mo-